

МІЖРЕГІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ

МАУП

**МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ЩОДО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ САМОСТІЙНОЇ
РОБОТИ СТУДЕНТІВ**

**з дисципліни
«АДВОКАТСЬКЕ САМОВРЯДУВАННЯ»
(для бакалаврів)**

Київ 2016

Підготовлено професором кафедри управління безпекою, правоохоронної та антикорупційної діяльності Заросилом В.О.

Затверджено на засіданні кафедри управління безпекою, правоохоронної та антикорупційної діяльності (Протокол № 4 від 17. 11. 16)

Схвалено Вченою радою інституту права ім. Володимира Великого Міжрегіональної академії управління персоналом (Протокол № 12/1 від 01.12. 16 р.)

Заросило В.О. Методичні рекомендації щодо забезпечення самостійної роботи студентів з дисципліни «Адвокатське самоврядування» (для бакалаврів). – К.: МАУП, 2016 – с.

Методичні рекомендації щодо забезпечення самостійної роботи студентів містять пояснювальну записку, тематичний план, зміст самостійної роботи з дисципліни, плани семінарських занять, тести, питання для самоконтролю, теми рефератів та контрольних робіт, критерії оцінювання студентів та список літератури

Пояснювальна записка

У системі органів, які здійснюють правозахисну діяльність, особливе місце належить адвокатурі, основним напрямом діяльності якої є правове забезпечення захисту прав і свобод людини, законних інтересів фізичних та юридичних осіб. Забезпечуючи охорону прав і свобод людини, адвокатура своєю діяльністю сприяє утворенню правової держави, і, по суті, гарантують правовий захист людини, що згідно з Конституцією України визнається найбільшою соціальною цінністю держави.

Фактично курс дисципліни «Адвокатське самоврядування» має загальну мету — ґрунтовне опанування теоретичних положень матеріального і процесуального законодавства, пов'язаного з адвокатською діяльністю, вивчення норм чинного законодавства, що регулює діяльність цих правових інститутів, правильне розуміння правової природи адвокатури, її завдань, функцій, принципів. При вивченні курсу дисципліни «Адвокатське самоврядування» особливу увагу слід приділити правовій природі адвокатури. На сучасному етапі розвитку суспільства адвокатура є єдиною недержавною структурою в системі правоохоронних органів. Це добровільне професійне громадське об'єднання. Адвокат за своєю правовою природою — вільна професія, звідси — громадський характер цього правозахисного інституту.

Для правильного розуміння завдань адвокатури, принципів, гарантій і організаційних форм адвокатської діяльності слід добре опанувати норми Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» прийнятого у 2012 році р., його значення щодо удосконалення діяльності адвокатури. Цим Законом на час його прийняття було суттєво розширено спектр професійних прав адвоката, вперше передбачено гарантії адвокатської діяльності, визначено таку форму організації адвокатської діяльності, як індивідуально (приватно) практикуючий адвокат. Цей Закон докорінно змінив роль і місце адвокатури в суспільстві, закріпив підвалини діяльності цього правозахисного інституту як дійсно незалежного. Відповідність Закону світовим стандартам адвокатської професії дала можливість адвокатурі України увійти рівноправним партнером у світове адвокатське співтовариство. Оптимістичним з погляду перспективи розвитку професійної української адвокатури є той факт, що у травні 2003 р. Спілку адвокатів України було прийнято до Ради адвокатських асоціацій та правоохоронних товариств Європейського Союзу, незважаючи на те, що Україна не є асоційованим членом ЄС. Але з плином часу постали нові проблеми, що потребують подальшого удосконалення діяльності адвокатури України. Останнє десятиріччя продемонструвало, що багато аспектів адвокатської діяльності потребують уточнення і доповнення.

Тематичний план дисципліни «Адвокатське самоврядування»

№ за пор.	Назва змістовного модуля і теми
Змістовий модуль 1. Загальні положення щодо адвокатури України	
1.	Адвокатура України, її місце в суспільному житті. Конституційний статус адвокатури
2.	Завдання, принципи та організаційні форми діяльності адвокатури. Закон України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» 2012 року

3.	Загальні питання правового статусу адвоката у кримінальному провадженні
4.	Процесуальний статус адвоката у цивільному провадженні
5.	Роль адвоката як захисника та процесуального представника на стадії апеляційного і касаційного оскаржень судових рішень
6.	Правила адвокатської етики, їх значення в удосконаленні діяльності адвокатури. Проблемні питання адвокатської діяльності на сучасному етапі
Змістовий модуль 2. Напрями взаємодії у розслідуванні кримінальних справ між приватними детективами та правоохоронними органами	
7.	Загальні поняття адвокатського самоврядування
8.	Організаційна побудова адвокатського самоврядування
9.	Поняття компетенції Ради адвокатів України
10.	Загальні правила скликання зїзду адвокатів
11.	Керівні органи Ради адвокатів України та їх діяльність. Утримання органів адвокатського самоврядування
12.	Притягнення адвокатів до відповідальності та позбавлення права займатися адвокатською діяльністю
	Разом годин: 60

Зміст самостійної роботи студентів з дисципліни

«Адвокатське самоврядування»

Змістовий модуль 1. Загальні положення щодо адвокатури України

Тема 1. Адвокатура України, її місце в суспільному житті.

Конституційний статус адвокатури

Адвокатура — правова інституція, яка виконує важливу суспільну функцію — правове забезпечення захисту прав і свобод людини. В Україні право людини на захист є конституційним принципом. У Конституції України 1996 р. закріплене право кожного на правову допомогу. Конкретно конституційний статус адвокатури визначено у Конституції України" ст. 59. "Для забезпечення права на захист від обвинувачення та надання правової допомоги при вирішенні справ у судах та інших державних органах в Україні діє адвокатура".

Забезпечуючи захист прав, свобод людини, законних інтересів фізичних і юридичних осіб, адвокатура своєю діяльністю сприяє утворенню правової держави, бо людину визнано у правовій державі найвищою соціальною цінністю.

Адвокатура України — самостійна недержавна структура в системі правоохоронних органів: добровільне, професійне громадське об'єднання, що згідно з Конституцією України покликано сприяти захисту прав і свобод і представляти законні інтереси громадян України, іноземних громадян, осіб без громадянства, юридичних осіб, надавати їм іншу юридичну допомогу. Сьогодні суспільство відводить адвокатурі важливе місце у забезпеченні пріоритетного напрямку державної діяльності, і відповідність принципів діяльності української адвокатури світовим стандартам адвокатської професії дала їй можливість увійти як рівноправному партнеру у світове адвокатське співтовариство. Важливим з погляду перспективи розвитку професійної української адвокатури є той факт,

що в травні 2003 р. Спілку адвокатів України прийнято до Ради адвокатських асоціацій та правоохоронних товариств Європейського Союзу, а її голову В. О. Євдокимова цього ж року обрано керівником Всесвітньої асоціації юристів.

Література [1; 2; 3,4,5,6,7,8,9,11,12,14, 16, 17]

Тема 2. Завдання, принципи та організаційні форми діяльності адвокатури. Закон України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» 2012 року

Згідно із конституційним статусом адвокатури її завданнями є:

- захист прав, свобод, законних інтересів громадян та юридичних осіб;
- представництво інтересів громадян і юридичних осіб як у відносинах з державою, так і в стосунках між ними;
- представництво в судах, інших державних і правоохоронних органах інтересів фізичних і юридичних осіб;
- надання фізичним і юридичним особам, державним і громадським організаціям і об'єднанням юридичної допомоги;
- підвищення рівня інформованості населення з правових питань.

Організація і принципи діяльності адвокатури, спектр професійних прав адвокатів, гарантії адвокатської діяльності, які передусім служать меті надання адвокатуві максимальних можливостей для захисту та представництва законних інтересів громадян, конкретно визначаються в Законі України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність». В Законі конкретно визначено питання щодо правової природи адвокатури, організаційних форм і видів їх діяльності; професійних прав і обов'язків адвокатів; оплати їхньої праці та дисциплінарної відповідальності, в тому числі підстави для припинення адвокатської діяльності. Висвітлено питання щодо компетенції кваліфікаційно-дисциплінарних комісій адвокатури, їх повноважень і ролі у формуванні професійного адвокатського корпусу; регламентовані питання діяльності Вищої кваліфікаційної комісії адвокатури та Спілки адвокатів України, їх роль у поновленні історичних традицій адвокатури України.

Література 2,3,4,5,11,12,15,16,22,23,24

Тема 3. Загальні питання правового статусу адвоката у кримінальному провадженні

Загальні питання правового статусу адвоката-захисника у кримінальному провадженні. Завдання захисту, основні засади його здійснення адвокатом-захисником, його права та обов'язки. Порядок запрошення та призначення адвоката-захисника, відмова від його допомоги та його заміна. Обов'язкова участь адвоката-захисника у кримінальному провадженні та порядок його призначення. Обставини, що виключають участь у кримінальній справі адвоката-захисника. Порядок усунення адвоката-захисника від участі у справі.

Адвокат — представник потерпілого, цивільного позивача, цивільного відповідача.

Правова позиція адвоката-представника у досудовому слідстві та у судовому розгляді справи, його основна мета при здійсненні представництва, права та обов'язки. Момент і порядок допуску адвоката-представника у провадженні досудового слідства у кримінальній справі. Особливості участі адвоката-представника у судовому розгляді справи.

Література [2; 4; 11; 13; 14]

Тема 4. Процесуальний статус адвоката у цивільному провадженні

Правові підстави участі адвоката у цивільному провадженні. Права та обов'язки адвоката — представника позивача, відповідача, третіх осіб. Обставини, що виключають участь адвоката у цивільному судочинстві.

Адвокат — представник у процесі підготовки цивільної справи до судового розгляду, розробка і відстоювання правової позиції.

Надання правової допомоги відповідачу. Обґрунтування невизнання або часткового визнання позову.

Адвокат — представник третіх осіб.

Участь адвоката-представника у судовому засіданні. Повноваження адвоката на здійснення процесуальних дій у цивільному провадженні.

Колізія позиції адвоката-представника і довірителя. Відмова адвоката від ведення справи.

Надання допомоги довірителю щодо участі в судовому розгляді справи, в судових дебатах, складання апеляційної скарги.

Участь адвоката в апеляційному розгляді цивільної справи та касаційному її оскарженні.

Правові підстави участі адвоката в цивільній справі.

Складання позовної заяви. Структура і зміст позовної заяви. Підготовка і представлення письмових доказів разом із позовною заявою.

Література [1; 2; 3,4,5,6,7,8,9,11,12,14, 16, 17]

Тема 5. Роль адвоката як захисника та процесуального представника на стадії апеляційного і касаційного оскаржень судових рішень

Підстави і гарантії апеляційного і касаційного оскаржень адвокатом судових рішень — одна із засад судочинства, визначених Конституцією України (ст. 129).

Реалізація адвокатом права на апеляційне і касаційне оскарження судових рішень у кримінальному провадженні. Передбачене кримінально-процесуальним законодавством право подання апеляції, порядок і строки апеляційного оскарження. Участь і права адвоката при розгляді справ за апеляцією. Касаційне провадження. Судові рішення, які можуть бути оскаржені адвокатом у касаційному порядку. Суди, які розглядають касаційні скарги. Строки та порядок касаційного оскарження. Рух справи в касаційній інстанції, порядок доповнення, зміни і відкликання касаційної скарги.

Адвокат як процесуальний представник апеляційного і касаційного оскарження судових рішень у цивільних справах. Право апеляційного оскарження у цивільній справі; строки апеляційного оскарження, форма і зміст апеляційної скарги; порядок внесення апеляційної скарги; доповнення, зміни до апеляційної скарги; участь у розгляді справи судом апеляційної інстанції; підстави для відхилення апеляційної скарги.

Право касаційного оскарження судового рішення адвокатом як процесуальним представником, строки і порядок подачі касаційної скарги; порядок розгляду справи за касаційною скаргою судом касаційної інстанції; порядок відхилення касаційної скарги.

Література [2; 4; 9; 13; 14]

Тема 6. Правила адвокатської етики, їх значення в удосконаленні діяльності адвокатури. Проблемні питання адвокатської діяльності на сучасному етапі

Загальна характеристика Правил адвокатської етики, їх значення для удосконалення діяльності адвокатури. Основні принципи адвокатської етики, їх характеристика.

Відносини адвоката з клієнтом як важлива умова забезпечення етичних норм у діяльності адвокатури. Відносини адвоката із судом та іншими учасниками судового процесу. Відносини між адвокатами, дотримання норм адвокатської етики у громадській, науковій та публіцистичній діяльності адвокатури. Адвокатське об'єднання як суб'єкт відносин щодо забезпечення дотримання правил адвокатської етики. Відповідальність за порушення правил адвокатської етики.

Проблемні питання адвокатської діяльності на сучасному етапі. Необхідність створення професійної асоціації адвокатів. Подолання невиправданої конкуренції в галузі представництва юридичних послуг. Неналежне дотримання правоохоронними органами професійних прав адвокатів, інші проблемні питання, пов'язані із взаємодією адвокатури з державою.

Література [2,3,4,5,11,12,15,16,22,23,24]

Змістовий модуль 2. Система адвокатського самоврядування та її розвиток

Тема 7. Загальні поняття адвокатського самоврядування.

Принципи адвокатського самоврядування. Учасники адвокатського самоврядування
Завдання адвокатського самоврядування:

- 1) забезпечення незалежності адвокатів, захист від втручання у здійснення адвокатської діяльності;
- 2) підтримання високого професійного рівня адвокатів;
- 3) утворення та забезпечення діяльності кваліфікаційно-дисциплінарних комісій адвокатури;
- 4) створення сприятливих умов для здійснення адвокатської діяльності;
- 5) забезпечення відкритості інформації про адвокатуру та адвокатську діяльність;
- 6) забезпечення ведення Єдиного реєстру адвокатів України;
- 7) участь у формуванні Вищої ради юстиції у порядку, визначеному законом.

Література [1; 2; 3,4,5,6,7,8,9,11,12,14, 16, 17]

Тема 8. Організаційна побудова адвокатського самоврядування

Національна асоціація адвокатів та її функції:

- 1) представляє адвокатуру України у відносинах з органами державної влади, органами місцевого самоврядування, їх посадовими і службовими особами, підприємствами, установами, організаціями незалежно від форми власності, громадськими об'єднаннями та міжнародними організаціями, делегує представників до органів державної влади;
 - 2) захищає професійні права адвокатів та забезпечує гарантії адвокатської діяльності;
 - 3) забезпечує високий професійний рівень адвокатів України;
 - 4) забезпечує доступ та відкритість інформації стосовно адвокатів України;
- Конференції адвокатів. Зїзд адвокатів. Рада адвокатів України та її функції

Література [3; 6; 8; 12; 14]

Тема 9. Поняття компетенції Ради адвокатів України

Рада адвокатів України та її завдання:

- 1) складає порядок денний, забезпечує скликання та проведення з'їзду адвокатів України;
- 2) визначає квоту представництва, порядок висування та обрання делегатів

конференції адвокатів регіонів, з'їзду адвокатів України;

3) забезпечує виконання рішень з'їзду адвокатів України;

4) здійснює організаційне, методичне, інформаційне забезпечення ведення Єдиного реєстру адвокатів України, здійснює контроль за діяльністю рад адвокатів регіонів щодо внесення відомостей до Єдиного реєстру адвокатів України та надання витягів з нього;

5) затверджує регламент конференції адвокатів регіону, положення про раду адвокатів регіону, положення про кваліфікаційно-дисциплінарну комісію адвокатури, положення про ревізійну комісію адвокатів регіону, положення про комісію з оцінювання якості, повноти та своєчасності надання адвокатами безоплатної правової допомоги;

6) встановлює розмір та порядок сплати щорічних внесків адвокатів на забезпечення реалізації адвокатського самоврядування, забезпечує їх розподіл і використання (якщо з'їздом адвокатів України прийнято рішення про сплату щорічних внесків адвокатів на забезпечення реалізації адвокатського самоврядування та визначено напрями їх використання);

7) визначає розмір відрахувань кваліфікаційно-дисциплінарних комісій адвокатури на забезпечення діяльності Вищої кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури;

8) сприяє діяльності рад адвокатів регіонів, координує їх діяльність;

9) сприяє забезпеченню гарантій адвокатської діяльності, захисту професійних і соціальних прав адвокатів;

10) приймає рішення про розпорядження коштами і майном Національної асоціації адвокатів України відповідно до призначень коштів і майна, визначених статутом Національної асоціації адвокатів України та рішеннями з'їзду адвокатів України;

11) розглядає скарги на рішення, дії чи бездіяльність рад адвокатів регіонів, їх голів, скасовує рішення рад адвокатів регіонів;

12) визначає друкований орган Національної асоціації адвокатів України;

13) забезпечує ведення офіційного веб-сайту Національної асоціації адвокатів України;

Література [2,3,4,5,11,12,15,16,22,23,24]

Тема 10. Загальні правила скликання з'їзду адвокатів

До складу з'їзду адвокатів України входять делегати, які обираються конференціями адвокатів регіонів шляхом голосування відносно більшістю голосів делегатів, які беруть участь у конференції.

3. Квота представництва, порядок висування та обрання делегатів з'їзду адвокатів України, порядок проведення з'їзду адвокатів України встановлюються Радою адвокатів України.

4. З'їзд адвокатів України скликається Радою адвокатів України не рідше одного разу на три роки. З'їзд адвокатів України скликається у шістдесятиденний строк за ініціативою Ради адвокатів України або на вимогу не менш як однієї десятої від загальної кількості адвокатів, включених до Єдиного реєстру адвокатів України, або не менш як однієї третини рад адвокатів регіонів.

У разі якщо Рада адвокатів України не скликає з'їзд адвокатів України протягом шістдесяти днів з дня надходження пропозиції про скликання з'їзду, адвокати або представники рад адвокатів регіонів, які підписали таку пропозицію, приймають рішення про утворення організаційного бюро зі скликання з'їзду адвокатів України. Організаційне бюро має право скликати та забезпечувати проведення з'їзду адвокатів України, визначати особу, яка головує на засіданні з'їзду.

5. Про день, час і місце початку роботи з'їзду адвокатів України та питання, що вносяться на його обговорення, адвокати повідомляються не пізніше як за двадцять днів до дня початку роботи з'їзду.

6. З'їзд адвокатів України є правомочним, якщо в ньому бере участь більше половини обраних делегатів, які представляють більшість конференцій адвокатів регіонів.

7. З'їзд адвокатів України:

1) обирає голову і заступників голови Ради адвокатів України, голову і заступників голови Вищої кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури, голову і членів Вищої ревізійної комісії адвокатури та достроково відкликає їх з посад;

2) затверджує статут Національної асоціації адвокатів України та вносить до нього зміни;

3) затверджує правила адвокатської етики;

4) затверджує положення про Раду адвокатів України, положення про Вищу кваліфікаційно-дисциплінарну комісію адвокатури, положення про Вищу ревізійну комісію адвокатури;

5) розглядає та затверджує звіти Ради адвокатів України, Вищої кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури, висновки Вищої ревізійної комісії адвокатури;

6) призначає трьох членів Вищої ради юстиції;

7) затверджує кошторис Ради адвокатів України, кошторис Вищої кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури, затверджує звіт про їх виконання;

Література [1; 2; 3,4,5,6,7,8,9,11,12,14, 16, 17]

Тема 11. Керівні органи Ради адвокатів України та їх діяльність

До складу Ради адвокатів України входять тридцять членів, стаж адвокатської діяльності яких становить не менше п'яти років: по одному представнику від кожного регіону, які обираються конференцією адвокатів регіону, та голова і два заступники голови, які обираються шляхом голосування з'їздом адвокатів України. Секретар Ради адвокатів України обирається Радою адвокатів України зі складу членів Ради адвокатів України. Рада адвокатів України може достроково відкликати з посади секретаря Ради.

Рада адвокатів України є повноважною за умови обрання не менше двох третин від її складу.

3. Строк повноважень голови, заступників голови, секретаря і членів Ради адвокатів України становить п'ять років. Одна й та сама особа не може бути головою, заступником голови, секретарем або членом Ради адвокатів України більше ніж два строки підряд.

Голова, заступник голови, секретар, член Ради адвокатів України можуть бути достроково відкликані з посади за рішенням органу адвокатського самоврядування, який обрав їх на посаду.

Голова, заступник голови, секретар, член Ради адвокатів України не можуть одночасно входити до складу ради адвокатів регіону, кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури, Вищої кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури, ревізійної комісії адвокатів регіону, Вищої ревізійної комісії адвокатури, комісії з оцінювання якості, повноти та своєчасності надання адвокатами безоплатної правової допомоги.

Література [2,3,4,5,11,12,15,16,22,23,24]

Тема 12. Притягнення адвокатів до відповідальності та позбавлення права займатися адвокатською діяльністю

Право на заняття адвокатською діяльністю зупиняється у разі:

- 1) подання адвокатом заяви про зупинення адвокатської діяльності;
- 2) набрання законної сили обвинувальним вироком суду стосовно адвоката за вчинення злочину, крім випадку, передбаченого пунктом 6 частини першої статті 32 цього Закону;
- 3) накладення на адвоката дисциплінарного стягнення у вигляді зупинення права на заняття адвокатською діяльністю;
- 4) визнання адвоката за рішенням суду недієздатним або обмежено дієздатним.

2. Накладення на адвоката дисциплінарного стягнення у вигляді зупинення права на заняття адвокатською діяльністю може застосовуватися виключно у разі:

- 1) повторного протягом року вчинення дисциплінарного проступку;
- 2) порушення адвокатом вимог щодо несумісності;
- 3) систематичного або грубого одноразового порушення правил адвокатської етики.

3. Право на заняття адвокатською діяльністю зупиняється:

1) з підстави, передбаченої пунктом 1 частини першої цієї статті, - з дня подання раді адвокатів регіону за адресою робочого місця адвоката відповідної заяви адвоката;

2) з підстав, передбачених пунктами 2 і 4 частини першої цієї статті, - з дня набрання законної сили відповідним рішенням суду;

3) з підстави, передбаченої пунктом 3 частини першої цієї статті, - з дня прийняття кваліфікаційно-дисциплінарною комісією адвокатури відповідного рішення.

Література [1; 2; 3,4,5,6,7,8,9,11,12,14, 16, 17]

Плани семінарських занять

Тема 1. Адвокатура України, її місце в суспільному житті.

Конституційний статус адвокатури

Адвокатура — правова інституція, яка виконує важливу суспільну функцію — правове забезпечення захисту прав і свобод людини. В Україні право людини на захист є конституційним принципом. У Конституції України 1996 р. закріплене право кожного на правову допомогу. Конкретно конституційний статус адвокатури визначено у Конституції України" ст. 59. "Для забезпечення права на захист від обвинувачення та надання правової допомоги при вирішенні справ у судах та інших державних органах в Україні діє адвокатура".

Забезпечуючи захист прав, свобод людини, законних інтересів фізичних і юридичних осіб, адвокатура своєю діяльністю сприяє утворенню правової держави, бо людину визнано у правовій державі найвищою соціальною цінністю.

Адвокатура України — самостійна недержавна структура в системі правоохоронних органів: добровільне, професійне громадське об'єднання, що згідно з Конституцією України покликано сприяти захисту прав і свобод і представляти законні інтереси громадян України, іноземних громадян, осіб без громадянства, юридичних осіб, надавати їм іншу юридичну допомогу. Сьогодні суспільство відводить адвокатурі важливе місце у забезпеченні пріоритетного напрямку державної діяльності, і відповідність принципів діяльності української адвокатури світовим стандартам адвокатської професії дала їй можливість увійти як рівноправному партнеру у світове адвокатське співтовариство. Важливим з погляду перспективи розвитку ₁₀ професійної української адвокатури є той

факт, що в травні 2003 р. Спілку адвокатів України прийнято до Ради адвокатських асоціацій та правоохоронних товариств Європейського Союзу, а її голову В. О. Євдокимова цього ж року обрано керівником Всесвітньої асоціації юристів.

Література [1; 2; 3,4,5,6,7,8,9,11,12,14, 16, 17]

Тема 2. Завдання, принципи та організаційні форми діяльності адвокатури.

Закон України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» 2012 року

Згідно із конституційним статусом адвокатури її завданнями є:

захист прав, свобод, законних інтересів громадян та юридичних осіб;

представництво інтересів громадян і юридичних осіб як у відносинах з державою, так і в стосунках між ними;

представництво в судах, інших державних і правоохоронних органах інтересів фізичних і юридичних осіб;

надання фізичним і юридичним особам, державним і громадським організаціям і об'єднанням юридичної допомоги;

підвищення рівня інформованості населення з правових питань.

Організація і принципи діяльності адвокатури, спектр професійних прав адвокатів, гарантії адвокатської діяльності, які передусім служать меті надання адвокатуві максимальних можливостей для захисту та представництва законних інтересів громадян, конкретно визначаються в Законі України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» В Законі конкретно визначено питання щодо правової природи адвокатури, організаційних форм і видів їх діяльності; професійних прав і обов'язків адвокатів; оплати їхньої праці та дисциплінарної відповідальності, в тому числі підстави для припинення адвокатської діяльності. Висвітлено питання щодо компетенції кваліфікаційно-дисциплінарних комісій адвокатури, їх повноважень і ролі у формуванні професійного адвокатського корпусу; регламентовані питання діяльності Вищої кваліфікаційної комісії адвокатури та Спілки адвокатів України, їх роль у поновленні історичних традицій адвокатури України.

Література [2,3,4,5,11,12,15,16,22,23,24]

Тема 3. Загальні питання правового статусу адвоката у кримінальному провадженні

Загальні питання правового статусу адвоката-захисника у кримінальному провадженні. Завдання захисту, основні засади його здійснення адвокатом-захисником, його права та обов'язки. Порядок запрошення та призначення адвоката-захисника, відмова від його допомоги та його заміна. Обов'язкова участь адвоката-захисника у кримінальному провадженні та порядок його призначення. Обставини, що виключають участь у кримінальній справі адвоката-захисника. Порядок усунення адвоката-захисника від участі у справі.

Адвокат — представник потерпілого, цивільного позивача, цивільного відповідача.

Правова позиція адвоката-представника у досудовому слідстві та у судовому розгляді справи, його основна мета при здійсненні представництва, права та обов'язки. Момент і порядок допуску адвоката-представника у провадженні досудового слідства у кримінальній справі. Особливості участі адвоката-представника у судовому розгляді справи.

Література [1; 2; 3,4,5,6,7,8,9,11,12,14, 16, 17]

Тема 4. Процесуальний статус адвоката у цивільному провадженні

Правові підстави участі адвоката у цивільному провадженні. Права та обов'язки адвоката — представника позивача, відповідача, третіх осіб. Обставини, що виключають участь адвоката у цивільному судочинстві.

Адвокат — представник у процесі підготовки цивільної справи до судового розгляду, розробка і відстоювання правової позиції.

Надання правової допомоги відповідачу. Обґрунтування невизнання або часткового визнання позову.

Адвокат — представник третіх осіб.

Участь адвоката-представника у судовому засіданні. Повноваження адвоката на здійснення процесуальних дій у цивільному провадженні.

Колізія позиції адвоката-представника і довірителя. Відмова адвоката від ведення справи.

Надання допомоги довірителю щодо участі в судовому розгляді справи, в судових дебатах, складання апеляційної скарги.

Участь адвоката в апеляційному розгляді цивільної справи та касаційному її оскарженні.

Правові підстави участі адвоката в цивільній справі.

Складання позовної заяви. Структура і зміст позовної заяви. Підготовка і представлення письмових доказів разом із позовною заявою.

Література [2,3,4,5,11,12,15,16,22,23,24]

Тема 5. Роль адвоката як захисника та процесуального представника на стадії апеляційного і касаційного оскаржень судових рішень

Підстави і гарантії апеляційного і касаційного оскаржень адвокатом судових рішень — одна із засад судочинства, визначених Конституцією України (ст. 129).

Реалізація адвокатом права на апеляційне і касаційне оскарження судових рішень у кримінальному провадженні. Передбачене кримінально-процесуальним законодавством право подання апеляції, порядок і строки апеляційного оскарження. Участь і права адвоката при розгляді справ за апеляцією. Касаційне провадження. Судові рішення, які можуть бути оскаржені адвокатом у касаційному порядку. Суди, які розглядають касаційні скарги. Строки та порядок касаційного оскарження. Рух справи в касаційній інстанції, порядок доповнення, зміни і відкликання касаційної скарги.

Адвокат як процесуальний представник апеляційного і касаційного оскарження судових рішень у цивільних справах. Право апеляційного оскарження у цивільній справі; строки апеляційного оскарження, форма і зміст апеляційної скарги; порядок внесення апеляційної скарги; доповнення, зміни до апеляційної скарги; участь у розгляді справи судом апеляційної інстанції; підстави для відхилення апеляційної скарги.

Право касаційного оскарження судового рішення адвокатом як процесуальним представником, строки і порядок подачі касаційної скарги; порядок розгляду справи за касаційною скаргою судом касаційної інстанції; порядок відхилення касаційної скарги.

Література [1; 2; 3,4,5,6,7,8,9,11,12,14, 16, 17]

Тема 6. Правила адвокатської етики, їх значення в удосконаленні діяльності адвокатури. Проблемні питання адвокатської діяльності на сучасному етапі

Загальна характеристика Правил адвокатської етики, їх значення для удосконалення діяльності адвокатури. Основні принципи адвокатської етики, їх характеристика. Відносини адвоката з клієнтом як важлива умова забезпечення етичних норм у діяльності адвокатури. Відносини адвоката із судом та іншими учасниками судового процесу. Відносини між адвокатами, дотримання норм адвокатської етики у громадській, науковій та публіцистичній діяльності адвокатури. Адвокатське об'єднання як суб'єкт відносин щодо забезпечення дотримання правил адвокатської етики. Відповідальність за порушення правил адвокатської етики.

Проблемні питання адвокатської діяльності на сучасному етапі. Необхідність створення професійної асоціації адвокатів. Подолання невикористаної конкуренції в галузі представництва юридичних послуг. Неналежне дотримання правоохоронними органами професійних прав адвокатів, інші проблемні питання, пов'язані із взаємодією адвокатури з державою.

Література [1; 2; 3,4,5,6,7,8,9,11,12,14, 16, 17]

2. Система адвокатського самоврядування та її розвиток

Тема 7. Загальні поняття адвокатського самоврядування.

Принципи адвокатського самоврядування. Учасники адвокатського самоврядування
Завдання адвокатського самоврядування:

забезпечення незалежності адвокатів, захист від втручання у здійснення адвокатської діяльності;

підтримання високого професійного рівня адвокатів;

утворення та забезпечення діяльності кваліфікаційно-дисциплінарних комісій адвокатури;

створення сприятливих умов для здійснення адвокатської діяльності;

забезпечення відкритості інформації про адвокатуру та адвокатську діяльність;

забезпечення ведення Єдиного реєстру адвокатів України;

участь у формуванні Вищої ради юстиції у порядку, визначеному законом.

Література [3; 6-8; 12; 14]

Тема 8. Організаційна побудова адвокатського самоврядування

Національна асоціація адвокатів та її функції:

1) представляє адвокатуру України у відносинах з органами державної влади, органами місцевого самоврядування, їх посадовими і службовими особами, підприємствами, установами, організаціями незалежно від форми власності, громадськими об'єднаннями та міжнародними організаціями, делегує представників до органів державної влади;

2) захищає професійні права адвокатів та забезпечує гарантії адвокатської діяльності;

3) забезпечує високий професійний рівень адвокатів України;

4) забезпечує доступ та відкритість інформації стосовно адвокатів України;

Конференції адвокатів. Зїзд адвокатів. Рада адвокатів України та її функції

*Література [2,3,4,5,11,12,15,16,22,23,24]*₁₃

Тема 9. Поняття компетенції Ради адвокатів України

Рада адвокатів України:

складає порядок денний, забезпечує скликання та проведення з'їзду адвокатів України;

визначає квоту представництва, порядок висування та обрання делегатів конференції адвокатів регіонів, з'їзду адвокатів України;

забезпечує виконання рішень з'їзду адвокатів України;

здійснює організаційне, методичне, інформаційне забезпечення ведення Єдиного реєстру адвокатів України, здійснює контроль за діяльністю рад адвокатів регіонів щодо внесення відомостей до Єдиного реєстру адвокатів України та надання витягів з нього;

затверджує регламент конференції адвокатів регіону, положення про раду адвокатів регіону, положення про кваліфікаційно-дисциплінарну комісію адвокатури, положення про ревізійну комісію адвокатів регіону, положення про комісію з оцінювання якості, повноти та своєчасності надання адвокатами безоплатної правової допомоги;

встановлює розмір та порядок сплати щорічних внесків адвокатів на забезпечення реалізації адвокатського самоврядування, забезпечує їх розподіл і використання (якщо з'їздом адвокатів України прийнято рішення про сплату щорічних внесків адвокатів на забезпечення реалізації адвокатського самоврядування та визначено напрями їх використання);

визначає розмір відрахувань кваліфікаційно-дисциплінарних комісій адвокатури на забезпечення діяльності Вищої кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури;

сприяє діяльності рад адвокатів регіонів, координує їх діяльність;

сприяє забезпеченню гарантій адвокатської діяльності, захисту професійних і соціальних прав адвокатів;

приймає рішення про розпорядження коштами і майном Національної асоціації адвокатів України відповідно до призначень коштів і майна, визначених статутом Національної асоціації адвокатів України та рішеннями з'їзду адвокатів України;

розглядає скарги на рішення, дії чи бездіяльність рад адвокатів регіонів, їх голів, скасовує рішення рад адвокатів регіонів;

визначає друкований орган Національної асоціації адвокатів України;

забезпечує ведення офіційного веб-сайту Національної асоціації адвокатів України;

Література [1; 2; 3,4,5,6,7,8,9,11,12,14, 16, 17]

Тема 10. Загальні правила скликання з'їзду адвокатів

До складу з'їзду адвокатів України входять делегати, які обираються конференціями адвокатів регіонів шляхом голосування відносною більшістю голосів делегатів, які беруть участь у конференції.

3. Квота представництва, порядок висування та обрання делегатів з'їзду адвокатів України, порядок проведення з'їзду адвокатів України встановлюються Радою адвокатів України.

4. З'їзд адвокатів України скликається Радою адвокатів України не рідше одного разу на три роки. З'їзд адвокатів України скликається у шістдесятиденний строк за ініціативою Ради адвокатів України або на вимогу не менш як однієї десятої від загальної кількості адвокатів, включених до Єдиного реєстру адвокатів України, або не менш як однієї третини рад адвокатів регіонів.

У разі якщо Рада адвокатів України не ¹⁴ скликає з'їзд адвокатів України протягом

шістдесяті днів з дня надходження пропозиції про скликання з'їзду, адвокати або представники рад адвокатів регіонів, які підписали таку пропозицію, приймають рішення про утворення організаційного бюро зі скликання з'їзду адвокатів України. Організаційне бюро має право скликати та забезпечувати проведення з'їзду адвокатів України, визначати особу, яка головує на засіданні з'їзду.

5. Про день, час і місце початку роботи з'їзду адвокатів України та питання, що вносяться на його обговорення, адвокати повідомляються не пізніше як за двадцять днів до дня початку роботи з'їзду.

6. З'їзд адвокатів України є правомочним, якщо в ньому бере участь більше половини обраних делегатів, які представляють більшість конференцій адвокатів регіонів.

7. З'їзд адвокатів України:

обирає голову і заступників голови Ради адвокатів України, голову і заступників голови Вищої кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури, голову і членів Вищої ревізійної комісії адвокатури та достроково відкликає їх з посад;

затверджує статут Національної асоціації адвокатів України та вносить до нього зміни; затверджує правила адвокатської етики;

затверджує положення про Раду адвокатів України, положення про Вищу кваліфікаційно-дисциплінарну комісію адвокатури, положення про Вищу ревізійну комісію адвокатури;

розглядає та затверджує звіти Ради адвокатів України, Вищої кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури, висновки Вищої ревізійної комісії адвокатури;

призначає трьох членів Вищої ради юстиції;

затверджує кошторис Ради адвокатів України, кошторис Вищої кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури, затверджує звіт про їх виконання;

Література [1; 2; 3,4,5,6,7,8,9,11,12,14, 16, 17]

Тема 11. Керівні органи Ради адвокатів України та їх діяльність

До складу Ради адвокатів України входять тридцять членів, стаж адвокатської діяльності яких становить не менше п'яти років: по одному представнику від кожного регіону, які обираються конференцією адвокатів регіону, та голова і два заступники голови, які обираються шляхом голосування з'їздом адвокатів України. Секретар Ради адвокатів України обирається Радою адвокатів України зі складу членів Ради адвокатів України. Рада адвокатів України може достроково відкликати з посади секретаря Ради.

Рада адвокатів України є повноважною за умови обрання не менше двох третин від її складу.

3. Строк повноважень голови, заступників голови, секретаря і членів Ради адвокатів України становить п'ять років. Одна й та сама особа не може бути головою, заступником голови, секретарем або членом Ради адвокатів України більше ніж два строки підряд.

Голова, заступник голови, секретар, член Ради адвокатів України можуть бути достроково відкликані з посади за рішенням органу адвокатського самоврядування, який обрав їх на посаду.

Голова, заступник голови, секретар, член Ради адвокатів України не можуть одночасно входити до складу ради адвокатів регіону, кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури, Вищої кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури, ревізійної комісії адвокатів регіону, Вищої ревізійної комісії адвокатури, комісії з оцінювання якості, повноти та своєчасності надання¹⁵ адвокатами безоплатної правової допомоги.

Тема 12, Притягнення адвокатів до відповідальності та позбавлення права займатися адвокатською діяльністю

Право на заняття адвокатською діяльністю зупиняється у разі:
подання адвокатом заяви про зупинення адвокатської діяльності;
набрання законної сили обвинувальним вироком суду стосовно адвоката за вчинення злочину, крім випадку, передбаченого пунктом 6 частини першої статті 32 цього Закону;
накладення на адвоката дисциплінарного стягнення у вигляді зупинення права на заняття адвокатською діяльністю;

визнання адвоката за рішенням суду недієздатним або обмежено дієздатним.

2. Накладення на адвоката дисциплінарного стягнення у вигляді зупинення права на заняття адвокатською діяльністю може застосовуватися виключно у разі:

повторного протягом року вчинення дисциплінарного проступку;

порушення адвокатом вимог щодо несумісності;

систематичного або грубого одноразового порушення правил адвокатської етики.

3. Право на заняття адвокатською діяльністю зупиняється:

з підстави, передбаченої пунктом 1 частини першої цієї статті, - з дня подання раді адвокатів регіону за адресою робочого місця адвоката відповідної заяви адвоката;

з підстав, передбачених пунктами 2 і 4 частини першої цієї статті, - з дня набрання законної сили відповідним рішенням суду;

з підстави, передбаченої пунктом 3 частини першої цієї статті, - з дня прийняття кваліфікаційно-дисциплінарною комісією адвокатури відповідного рішення.

Література [1; 2; 3,4,5,6,7,8,9,11,12,14, 16, 17]

Тести

1. Адвокат це:

- фізична особа, яка здійснює адвокатську діяльність на підставах та в порядку визначеному законодавством
- юридична особа
- фізична особа з обмеженими можливостями
- фізична особа, яка здійснює адвокатську діяльність коли захоче

2. Адвокатське самоврядування це:

- гарантоване державою право адвокатів самостійно вирішувати питання організації та діяльності адвокатури
- організація діяльності адвокатури в перерві між з'їздами адвокат
- ради адвокатів
- ради адвокатів та з'їзд адвокатів

3. Захист це:

- вид адвокатської діяльності, що полягає в забезпеченні захисту прав, свобод і законних інтересів громадян
- фізичний захист осіб адвокатом
- юридичні норми, які створені для захисту прав
- участь адвокатів у кримінальному процесі

4. Правової допомога це:

- вид адвокатської діяльності з надання правової інформації, консультацій і роз'яснень з правових питань

- допомога у вирішенні побутових питань
- допомога з боку Національної поліції
- допомога, яку надають юристи

5. Конфлікт інтересів це:

- суперечність між особистими інтересами адвоката та його професійними правами і обов'язками
- конфлікт інтересів – це конфлікт між адвокатом та клієнтом
- конфлікт інтересів виникає завжди при роботі адвокатів
- конфлікт інтересів – це конфлікт між адвокатами

6. Представництво це:

- вид адвокатської діяльності, що полягає в забезпеченні реалізації прав і обов'язків клієнта
- захист клієнта
- система заходів, яка спрямована на захист клієнтів
- система роботи адвокатів

7. Адвокатуру України складають:

- адвокати які офіційно працюють в адвокат сих організаціях
- всі адвокати України, які мають право здійснювати адвокатську діяльність
- адвокати міст і сіл
- адвокати, які мають ліцензії і які позбавлені ліцензій

8. Адвокатська діяльність здійснюється на принципах:

- верховенства права і законності
- незалежності, конфіденційності та уникнення конфлікту інтересів
- конфіденційності та уникнення конфлікту інтересів
- верховенства права, законності, незалежності, конфіденційності та уникнення конфлікту інтересів.

9. Адвокатура це організація яка:

- підпорядковується міністерству юстиції
- є незалежною від органів державної влади, органів місцевого самоврядування, їх посадових та службових осіб
- є частково незалежною
- підпорядковується органам місцевого самоврядування

10. Адвокатом може бути фізична особа:

- яка має повну вищу юридичну освіту, володіє державною мовою, має стаж роботи в галузі права не менше двох років,
- склала кваліфікаційний іспит, пройшла стажування
- склала присягу адвоката України та отримала свідоцтво про право на заняття адвокатською діяльністю

- всі вищепераховані якості необхідні для адвоката

11. Адвокатом не може бути :

- особа, яка має вади зору
- визнана судом недієздатною чи обмежено дієздатною
- позбавлена права на заняття адвокатською діяльністю
- звільнена з посади працівника Національної поліції

12. Адвокатом не може бути:

- особа, яка має дві освіти, але одну з них юридичну
- особа яка має повну вищу юридичну освіту здобуту за кордоном, але не визнану в

- вищу педагогічну освіту
- неповну юридичну освіту

13. Несумісною з діяльністю адвоката є:

- військова або альтернативна (невійськова) служба;
- нотаріальна діяльність
- судово-експертна діяльність
- всі вищеперераховані види діяльності

14. Кандидатів на посади адвокатів допускають до кваліфікаційного іспиту

- за рішення Кваліфікаційно-дисциплінарних комісій адвокатів
- за рішенням Міністерства юстиції
- за бажанням кандидатів
- за рішення ради адвокатів

15. Кваліфікаційний іспит полягає:

- у перевірці теоретичних знань у галузі права, історії адвокатури та адвокатської етики

- перевірці знань в галузі юриспруденції
- у виявленні рівня її практичних навичок та умінь у застосуванні закону
- перераховане в першому і третьому пункті

16. Свідectво про складення кваліфікаційного іспиту дійсне

- протягом трьох років з дня складення іспиту
- протягом одного року
- довічно
- протягом місяця

17. Організаційними формами адвокатського самоврядування є:

- конференція адвокатів регіону, рада адвокатів регіону, Рада адвокатів України, з'їзд адвокатів України

- Рада адвокатів України, з'їзд адвокатів України

- збори адвокатів, конференція адвокатів регіону, рада адвокатів регіону, Рада адвокатів України, з'їзд адвокатів України

- збори адвокатів, конференція адвокатів регіону, рада адвокатів регіону

18. З'їзд адвокатів України скликається Радою адвокатів України не рідше:

- одного разу на три роки.
- одного разу на два роки
- одного разу в рік
- щорічно

19. З'їзд адвокатів України:

- обирає голову і заступників голови Ради адвокатів України, голову і заступників голови Вищої кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури, голову і членів Вищої ревізійної комісії адвокатури

- обирає голову і заступників голови Ради адвокатів України і ревізійну комісію

- обирає голову і заступників голови Вищої кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури, голову і членів Вищої ревізійної комісії адвокатури

- обирає керівні кадри самоврядування адвокатів в Україні

20. Рада адвокатів України:

- підконтрольна і підзвітна з'їзду адвокатів України.
- обирається на один рік
- проводить засідання сесійно

- підпорядковується Міністерству юстиції України

21. Утримання органів адвокатського самоврядування може здійснюватися за рахунок:

- плати за складання кваліфікаційного іспиту;
- щорічних внесків громадян на забезпечення реалізації адвокатського самоврядування;
- добровільних внесків адвокатів, адвокатських бюро, адвокатських об'єднань та державних коштів, які виділяються для адвокатів;
- добровільних внесків фізичних і юридичних осіб, які здійснюють тільки клієнти;

Питання для самоконтролю

1. Адвокатура України, її місце в суспільному житті.
2. Конституційний статус адвокатури
3. Завдання, принципи та організаційні форми діяльності адвокатури. Закон України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» 2012 року.
4. Організація і принципи діяльності адвокатури
5. Спектр професійних прав адвокатів
6. Гарантії адвокатської діяльності
7. Загальні питання правового статусу адвоката у кримінальному провадженні
8. Адвокат — представник потерпілого, цивільного позивача, цивільного відповідача.
9. Правова позиція адвоката-представника у досудовому слідстві та у судовому розгляді справи
10. Процесуальний статус адвоката у цивільному провадженні
11. Правові підстави участі адвоката у цивільному провадженні.
12. Права та обов'язки адвоката — представника позивача, відповідача, третіх осіб.
13. Обставини, що виключають участь адвоката у цивільному судочинстві.
14. Роль адвоката як захисника та процесуального
15. представника на стадії апеляційного і касаційного оскаржень судових рішень
16. Підстави і гарантії апеляційного і касаційного оскаржень адвокатом судових рішень
17. Реалізація адвокатом права на апеляційне і касаційне оскарження судових рішень у кримінальному провадженні.
18. Правила адвокатської етики, їх значення
19. в удосконаленні діяльності адвокатури.
20. Проблемні питання адвокатської діяльності на сучасному етапі
21. Загальна характеристика Правил адвокатської етики
22. Основні принципи адвокатської етики, їх характеристика.
23. Відносини адвоката з клієнтом
24. Відносини між адвокатами, дотримання норм адвокатської етики
25. Система адвокатського самоврядування та її розвиток
26. Загальні поняття адвокатського самоврядування.
27. Принципи адвокатського самоврядування.
28. Учасники адвокатського самоврядування
29. Завдання адвокатського самоврядування:
30. Організаційна побудова адвокатського самоврядування
31. Національна асоціація адвокатів та її функції:
32. Конференції адвокатів.

33. З'їзд адвокатів.
34. Рада адвокатів України та її функції
35. Поняття компетенції Ради адвокатів України
36. Завдання Ради адвокатів України
37. Загальні правила скликання з'їзду адвокатів
38. Терміни скликання з'їзду адвокатів
39. Керівні органи Ради адвокатів України та їх діяльність
40. Притягнення адвокатів до відповідальності та позбавлення права займатися адвокатською діяльністю

Теми рефератів

1. Конституційне право громадян на кваліфіковану юридичну допомогу.
2. Місце і роль адвокатури у суспільному житті.
3. Процесуальні передумови участі адвоката у кримінальному судочинстві як представника потерпілого, цивільного позивача.
4. Обов'язкова участь адвоката у кримінальному судочинстві; порядок призначення адвоката у таких випадках та оплата його роботи.
5. Загальні поняття адвокатського самоврядування.
6. Принципи адвокатського самоврядування.
7. Учасники адвокатського самоврядування
8. Завдання адвокатського самоврядування:
9. Організаційна побудова адвокатського самоврядування
10. Національна асоціація адвокатів та її функції:
11. Конференції адвокатів.
12. З'їзд адвокатів.
13. Рада адвокатів України та її функції
14. Поняття компетенції Ради адвокатів України
15. Завдання Ради адвокатів України
16. Загальні правила скликання з'їзду адвокатів
17. Терміни скликання з'їзду адвокатів
18. Керівні органи Ради адвокатів України та їх діяльність
19. Притягнення адвокатів до відповідальності та позбавлення права займатися адвокатською діяльністю

Критерії оцінювання студентів

Методика обчислення підсумкової оцінки роботи слухача

Підсумкова оцінка роботи слухача з вивчення навчальної дисципліни «Адвокатське самоврядування» обчислюється відповідно до кредитно-модульної системи за 100-бальною шкалою.

Складовими, які враховуються при обчисленні підсумкової оцінки, є:

- *поточна успішність*, яка включає наступні види роботи слухача: 1) усну відповідь на семінарському занятті; 2) доповнення до усної відповіді; 3) поточні контрольні письмові роботи (реферати); 4) наукову доповідь (повідомлення) на семінарському занятті;
- *іспит*.

Максимальні показники вказаних складових: 1) поточна успішність – 40 балів; 2) іспит – 60 балів.

Поточна успішність обчислюється з урахуванням оцінок, одержаних слухачем на семінарських заняттях, а у випадку відпрацювання пропущених занять – і

оцінок, одержаних за результатами відпрацювання.

Усні відповіді слухача на семінарському занятті та реферати оцінюються за 5-бальною шкалою. Після останнього семінарського заняття викладач, який проводив ці заняття, виставляє за 5-бальною шкалою середню оцінку.

Якщо викладач виставляє слухачу загальну оцінку поточної успішності “незадовільно” («2»), за його поданням такий слухач розпорядженням директора інституту може бути не допущений до складання іспиту.

Доповнення до усної відповіді на семінарському занятті (незалежно від їх кількості) оцінюються в 1 бал, який при підведенні підсумків поточної успішності приєднується до середньої оцінки за усні відповіді та реферати.

Наукова доповідь слухача на семінарському занятті оцінюється так само, як і усна відповідь, із додаванням одного заохочувального бала. Цей бал також додається до середньої оцінки за усні відповіді та реферати.

Бали, отримані слухачем впродовж навчального семестру, переводяться у загальну оцінку поточної успішності шляхом їх множення на коефіцієнт “5”. Тобто, загальна кількість балів, які може отримати слухач за поточну успішність, не може перевищувати 35 балів.

Кожне пропущене і не відпрацьоване семінарське заняття зменшує загальну оцінку поточної успішності на 1 бал. Якщо слухач не відпрацював 2 пропущених семінарських заняття, він за поданням викладача, який проводив ці заняття, розпорядженням директора інституту може бути не допущений до складання іспиту.

Письмова чи усна відповідь слухача на іспиті оцінюється за 5-бальною шкалою, із наступним її переведенням у 60-бальну шкалу, при цьому кожна із позитивних оцінок відповідає наступній кількості балів: “відмінно” (5) – 35-45; “добре” (4) – 25-35; “задовільно” – 17-25 балів.

Підсумкова шкала оцінювання

Кількість балів за 100-бальною шкалою	Оцінка за національною шкалою та шкалою інституту		Оцінка за шкалою ECTS
90 – 100	відмінно	5	A відмінно
85 - 89 75 - 84	добре	4	B дуже добре C добре
65 – 74 60 - 64	задовільно	3	D задовільно E задовільно (достатньо)
0 - 59	незадовільно	2	FX незадовільно з можливістю повторного складання

90-100 балів (оцінка "відмінно") виставляється студенту, який володіє узагальненими знаннями навчального матеріалу в повному обсязі та здатний їх ефективно використовувати для виконання всіх передбачених навчальною програмою

завдань; аргументовано та творчо використовує ці знання у нестандартних ситуаціях. Відповідь студента правильна, повна, логічна, містить аналіз, сисЛекціятизацію, узагальнення, які точні та пов'язані із сферою майбутньої спеціальності. Студент вміє самостійно знаходити і користуватись джерелами інформації, оцінювати її. Встановлює причинно-наслідкові та міжпредметні зв'язки. Робить аргументовані висновки. Правильно і усвідомлено застосовує всі види довідкової, навчально-методичної документації в межах програми курсу.

75-89 балів (оцінка "добре") ставиться у тому випадку, коли студент володіє основними професійними знаннями та правильно виконує переважну більшість прийомів і операцій, що необхідні для даної роботи. Дає визначення основних понять, аналізує, порівнює і сисЛекціятизує інформацію та робить висновки. Його відповідь у цілому правильна, логічна і достатньо обґрунтована. Усвідомлено користується довідковою літературою. При відповіді та виконанні завдань припускається несуттєвих помилок, які може виправити, але окремі уміння не досить сформовані, у визначенні понять, термінології і узагальненнях мають місце окремі неточності.

60-72 бала (оцінка "задовільно") заслуговує студент, відповідь якого свідчить про розуміння основних питань конституційного права, але містить неточності і недостатньо обґрунтована, визначення понять нечіткі, неточні, уміння сформовані недостатньо, висновки і узагальнення аргументовані слабо, в них допускаються помилки, які студент може частково виправити; спостерігається невміння працювати документами та додатковою літературою.

1-59 балів (Оцінка "незадовільно") виставляється в тому випадку, коли студент без достатнього розуміння відтворює окремі компоненти знань, фрагментарно відтворює незначну частину питань, має нечіткі уявлення про зміст дисципліни. При відповіді та виконанні завдань припускається значної кількості помилок, які самостійно виправити не може. Студент не вміє користуватися додатковою літературою. Результат роботи відповідає мінімальним діючим якісним і кількісним показникам.

Список літератури

1. *Конституція України* // Уряд. кур'єр. — 1996. — 13 лип.
2. *Закон України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність»* Відомості Верховної Ради (ВВР), 2013, № 27, ст.282
3. *Закон України "Про судоустрій та статус суддів»* (Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2010, № 41-42, № 43, № 44-45, ст.529)
4. *Про деякі заходи щодо підвищення рівня роботи адвокатури: Указ Президента України від 30 вересня 1999 р. № 1240-99.*
5. *Цивільний процесуальний кодекс України від 1 вересня 2005 р.*
6. *Цивільний кодекс України від 1 січня 2004 р.*
7. *Кримінально-процесуальний кодекс України із змінами від 21.06.01.*
8. *Сімейний кодекс України від 1 січня 2004 р.*

Основна

9. *Комаров В. В., Баранкова В. В.* Нотаріат і нотаріальний процес: Посіб. для студ. вищ. навч. закл. — Харків: Консум, 1999.

10. *Правила адвокатської етики / Вища кваліфікаційна комісія адвокатури при Кабінеті Міністрів України, Спілка адвокатів Украї-*
ни, Ін-т адвокатури при Київському

університеті ім. Тараса Шевченка. — К., 1995.

11. *Право людини на правосуддя (Судове право України): Навч. посіб.* — К.: МАУП, 2003.
12. *Святоцький О. Д., Медведчук В. В.* Адвокатура. Історія і сучасність. — К.: Ін Юре, 1997.
13. *Семаков Г. С., Кондракова С. П.* Нотаріат в Україні: Курс лекцій. — К.: МАУП, 2001.
14. *Суд, правоохоронні та правозахисні органи України: Навч. посіб.* — К.: Юрінком Інтер, 2002.
15. *Шевчук П. І.* Апеляційне та касаційне оскарження судових рішень: Наук.-практ. комент. — К.: МАУП – 2015.

Додаткова

1. Уголовний процес західних держав / К.Ф. Гуценко, Л.В. Головка, Б.А. Филимонов. — М.: Зерцало-М, 2002. — 528 с.
2. Захарова О. Тлумачення законодавства та проблеми захисту прав громадян / О.Захарова // Юрид. вісник України. — 2005. — № 48. — С. 5-12.
3. Захищаючи права громадян. До десятиріччя Спілки адвокатів України // Юрид. вісник України. — 2000. — № 48. — С. 5-11.
4. Лісогор В. Щодо необхідності збереження слідчої таємниці / В. Лісогор // Право України. — 2000. — № 3. — С. 64-66.
5. Логінова С.М. Охорона адвокатської таємниці: етика, деонтологія, право / С.М.Логінова // Право України. — 2000. — № 5. — С. 76-80.
6. Закони України «О прокуратурі», «О милиції», «Об адвокатурі»: Коментарії / А.И. Миколенко, А.Н. Миколенко. — Х.: ООО «Одиссей», 2002. — 304 с.
7. Омельченко Т.В., Степанюк Р.Л. Проблеми подолання протидії розслідуванню з боку захисника на досудових стадіях кримінального судочинства / Т.В.Омельченко, Р.Л. Степанюк // Теорія та практика судової експертизи і криміналістики (до 80-річчя заснування ХНДІ судових експертиз). — Х.: Право, 2003. — С. 157-162.
8. Святоцький О.Д. Адвокатура: історія і сучасність / О.Д. Святоцький, В.В.Медведчук. — К.: Ін Юре, 1997. — 320 с.
9. Титов А.М. Законодавство щодо участі захисника у кримінальному процесі України з точки зору міжнародних стандартів / А.М. Титов // Проблеми правозн. і правоохор. діяльності: Зб. наук. ст. — Донецьк: ДІВС, 2001. — № 2. — С. 257-268.
10. Титов А.М. Прийняття захисником доручення на здійснення захисту у кримінальних справах / А.М. Титов // Проблеми правознавства та правоохоронної діяльності: Зб. наук. пр. — Донецьк: ДІВС, 2003. — № 3. — С. 215-224.
11. Титов А.М. Теоретичні та практичні аспекти дотримання конституційного права громадян на захист / А.М. Титов // Процесуальні гарантії дотримання конституційних прав громадян у кримінальному судочинстві: Матер. Всеукр. наук.-практ. конф. Д., 26.11.2004 р. — Донецьк: ДЮІ МВС при ДонНУ, 2005. — С. 17-26.
12. Тацій Л.В. Адвокат в юридичному механізмі захисту прав людини / Л.В. Тацій // Державне будівництво та місцеве самоврядування: Зб. наук. пр. — Х.: Право, 2004. — Вип. 8. — С. 141 – 148.
13. Тацій Л.В. Функції адвоката в цивільному судочинстві / Л.В. Тацій // Проблеми законності: Респ. міжвідом. наук. зб. — Х.: Нац. юрид. акад. України, 2004. — Вип. 67. — С. 178 – 182.

14. Яновська О.Г. Адвокатура в Україні. Навчальний посібник / О.Г. Яновська. – Київ, 2007. – 208 с.
15. Кодекс адміністративного судочинства України: Науково-практичний коментар / За ред. С.В. Ківалова, О.І. Харитоновой. – Х.: Одиссей, 2005. – С. 144.
16. Правова допомога: Зарубіжний досвід та пропозиції для України / Автори-упорядники О.А. Банчук, М.С. Демкова. – К.: Факт, 2004. – 336 с.
17. Меліхова О. . – Адвокатура в Україні: Навч.-метод. посіб. для самост. вивч. дисципліни. – К.: КНЕУ, 2005. – 89 с.
18. Адвокатура: Учебник. – 2-е изд. доп. и испр. – К.: Алерта; Прецедент, 2007. – 537 с.
19. Барцевский М.Ю. Адвокатская этика / М.Ю. Барцевский. – 2-е изд., испр. – М.: Профобразование, 2000. – 312 с.
20. Варфоломеева Т.В. Защита в уголовном судопроизводстве / Т.В. Варфоломеева. – К.: Ин-т адвокатури при Киев. ун-те им. Тараса Шевченко, 1998. – 204 с.
21. Варфоломеева Т.В. Науково-практичний коментар до ЗУ «Про адвокатуру». Законодавство про адвокатуру і адвокатську діяльність: 36 норм. актів; Коментар / Т.В. Варфоломеева, С.В. Гончаренко. – К.: Юрінком Інтер, 2003. – 432 с.
22. Варфоломеева Т.В. Організаційні, процесуальні та криміналістичні проблеми захисту адвокатом прав підозрюваного, обвинуваченого, підсудного: автореф. дис. ... д-ра юр. н: 12.00.09 / Т.В. Варфоломеева., ун-т ім. Т.Шевченка. – К., 1994. – 39 с.
23. Гаррис Р. Школа адвокатури: Пер. с англ. / Р. Гаррис. – Т.: Автограф, 2001. – 352 с.
24. Процесуальні особливості розслідування справ про злочини неповнолітніх / К.І. Дяченко, Н.В. Шость. – Х.: Константа, 1997. – 56 с.
25. Зейкан Я.Л. Захист у кримінальній справі: Наук.-практ. посіб. / Я.Л. Зейкан. – К.: Вища школа, 2002. – 271 с.
26. Зейкан Я.Л. Право на захист у кримінальному процесі. Зразки процесуальних актів: Збірник / Я.Л. Зейкан. – К.: Юрид. практика, 2005. – 384 с.
27. Коляда П.В. Проблеми досудового слідства у кримінальному процесі / П.В. Коляда. – К.: Юрінком Інтер, 2001. – 208 с.
28. Котуха О.С. Історичні аспекти розвитку презумпції невинуватості в кримінальному процесі / О.С. Котуха // Збірник наукових статей за матеріалами IV Міжнародної науково-практичної конференції “Актуальні питання реформування правової системи України”. Том I. – 2007. – 1-2 червня. – С.45-51.
29. Котуха О.С. Презумпція невинуватості: історично-правовий аспект / О.С. Котуха // Судова апеляція. – Київ, 2009. – №1. – С.14-21.
30. Кравчук В. Тактика цивільного процесу: захист проти позову // Підприємництво, господарство і право. – 2002. – № 8. – С. 51-54.
31. Україна. Кримінальний процес / За ред. Ю.М. Грошевого та В.М. Хотенця. – Х.: Право, 2000. – 496 с.
32. Кримінально-процесуальне право України: Підручник. – 4-те вид., доп. і перероб. – К.: А.С.К., 2003. – 1120 с.
33. Кройтор В.А. Защита прав и интересов в суде / В.А. Кройтор. – Х.: Еспада, 2002. – 258 с.
34. Кримінально-процесуальне право: Тези лекцій, задачі, ділові ігри / Михеєнко М.М., Молдован В.В., Шибіко В.П. – К.: Вентурі, 1997. – 352 с.
35. Кримінальний процес України / Михеєнко М.М., Нор В.Т., Шибіко В.П. – К.: Либідь, 1999. – 536 с.
36. Науково-практичний коментар Господарського кодексу України / Г.Л. Знаменський,

- В.В. Хахулін, В.С. Щербина; За заг. ред. В.К. Мамутова. – К.: Юрінком Інтер, 2004. – 688 с.
37. Нотаріальне оформлення цивільно-правових документів: Зразки. Роз'яснення. Нормативні акти: Довідник / За заг. ред. В.М. Чернича; Укр. нотаріальна палата. – К.: Юрінком Інтер, 2006. – 399 с.
38. Паліюк В.Л. Деякі проблеми питання щодо відшкодування моральної (немайнової) шкоди / В.Л. Паліюк // Адвокат. – 2001. – № 3. – С. 45-46.
39. Ромовська З.М. Закон України «Про адвокатуру» – ремонт чи повна реконструкція? / З.М. Ромовська // Право України. – 2005. – № 11. – С. 56-59.
40. Синєокин О.В. Загальнотеоретичні проблеми адвокатології / О.В. Синєокин. – Запоріжжя: ЗНУ, 2007. – 108 с.
41. Адвокатура України: Навч. посіб. для студ. юрид. ВНЗ і фак. / О.Д. Святоцький, М.М. Михеєнко. – К.: Ін Юре, 1997. — 224 с.
42. Енциклопедичний довідник майбутнього адвоката: У 2 ч. / О.Д. Святоцький, Т.Г. Захарченко, С.Ф. Сафулька та ін.; За заг. ред. С. Ф.Сафулька. – К.: Ін Юре, 2008. – Ч. 1. – 616 с.
43. Титов А.М. Основні принципи та особливості участі захисника на досудовому слідстві: Автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.09 / А.М. Титов. Нац. ун-т ВС. – Х., 2005. – 20 с.
44. Титов А.М. Основні принципи та особливості участі захисника на досудовому слідстві: Монографія / А.М. Титов. – Донецьк, ДЮІ. – 2005. – 256 с.
45. Титов А.М. Особливості роботи захисника в кримінальних справах за участю неповнолітніх / А.М. Титов // Вісник Луганськ. ін-ту ВСМВСУ ім. 10-річчя незалежності України: наук.-теор. журн. – Луганськ: РВВ ЛІВС, 2002. – Вип. 1. – С. 139-148.